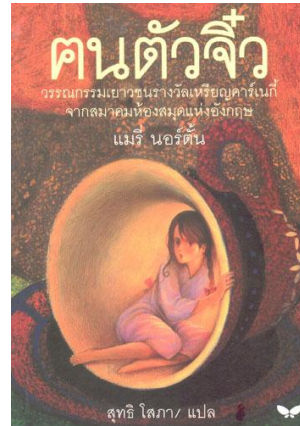
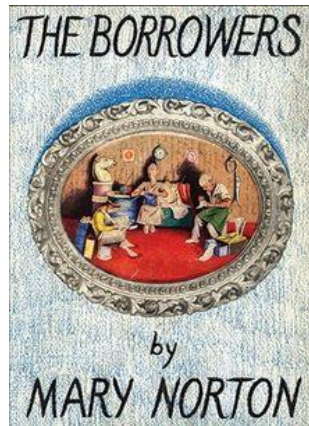

การวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเรื่อง “คนตัวจิ๋ว”

*ณัฐปัญญา เฟื่องระย้า¹ นครเทพ ทิพย์สุภราชภูรี²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง **คนตัวจิ๋ว** ซึ่งแปลจากวรรณกรรมต้นฉบับเรื่อง **The Borrowers** ประพันธ์โดยแมรี นอร์ตัน (Mary Norton) โดยใช้หลักเกณฑ์ในการปรับบทแปลของ สัจฉวิ สายบัว เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ ตัวอย่างจำนวน 20 ตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การปรับระดับคำ และการปรับระดับโครงสร้างของภาษา ผลการศึกษาพบว่าในระดับคำประเภทการปรับบทแปลที่พบมากที่สุดคือ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษาประเภทที่พบมากที่สุดคือ การปรับระดับโครงสร้างของคำ ในส่วนของกลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้นั้น ส่วนใหญ่เป็นการแปลแบบตรงตัว แต่ก็ยังมีการแปลแบบเอาความปะปนอยู่ด้วยขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อความแต่ละบริบท ทำให้งานแปลมีความเป็นธรรมชาติและสามารถรักษารสของเนื้อเรื่องไว้ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การปรับบทแปล, กลวิธีการแปล, วรรณกรรมเยาวชน

Abstract

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ มหาวิทยาลัยรังสิต

Corresponding author, email: fuangraya244@hotmail.com

² อาจารย์หัวหน้าหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ มหาวิทยาลัยรังสิต

The objective of this study was to investigate the type of translation editing and translation process in Mary Norton's children's literature "The Borrowers". The analysis was conducted using qualitative data. The researcher applied the principle of translation editing by Sanchawi Saibua to analyze the 20 sample texts. The findings were classified into two levels, which were adjustment in lexical level and adjustment in language structure level. The results indicated that in lexical level, using phrases or sentences instead of word was used most frequently. In terms of language structure level, the most frequently was structure of word editing. Both literal and free translation technique were used appropriately, but the literal translation was used mostly.

Keywords: *Translation editing, Translation process, Children's literature*

บทนำ

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งในการแปลวรรณกรรมภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะวรรณกรรมเยาวชน ซึ่งมีลักษณะการแปลแบบกึ่งตรงตัว คือเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการยึดติดโครงสร้างภาษาต้นฉบับและการทำความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาฉบับแปล เนื่องจากการแปลวรรณกรรมนั้น หากผู้แปลใช้วิธีแปลตรงตัวเกินไป บทแปลที่ได้จะเป็นภาษาไทยที่มีโครงสร้างประโยคของภาษาอังกฤษ ผู้อ่านที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่เคยเห็นโครงสร้างของประโยคภาษาอังกฤษเลยจะอ่านบทแปลไม่เข้าใจ แต่หากผู้แปลเลือกใช้วิธีแปลแบบเอาความโดยไม่คำนึงถึงรูปแบบของการเสนอความคิดของต้นฉบับเลย ผู้อ่านฉบับแปลจะได้รับ ความหมายตามเนื้อหา แต่จะขาดความหมายอื่นๆ เช่น รัชชาติ บรรยายกาศ และไม่ได้สัมผัสความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เขียนต้นฉบับ (สัจฉริย สายบัว, 2550) อย่างไรก็ตามในบางครั้งผู้แปลไม่สามารถแปลตรงตัวได้ด้วยข้อจำกัดหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ โครงสร้างประโยค หรือแม้กระทั่งวัฒนธรรม สังคม และทัศนคติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจนำไปสู่การตีความและการแปลความหมายที่ผิด (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2548) ดังนั้นการที่ผู้แปลจะถ่ายทอดความหมายและรูปแบบการนำเสนอความคิดของต้นฉบับให้ผู้อ่านได้รับรู้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนจำเป็นจะต้องอาศัยการปรับบทแปล โดยสัจฉริย สายบัว (2550) ได้กล่าวถึงขอบเขตของการปรับบทแปลไว้ว่า ผู้แปลควรปรับภาษาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น ต้องไม่แก้ไขหรือตัดแปลงภาษาตามความพอใจของตนเอง การปรับ

บทแปลควรทำต่อเมื่อมีความจำเป็นในด้านที่จะทำให้บทแปลนั้นอ่านเข้าใจง่ายขึ้น และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือผู้แปลควรใช้ภาษาในบทแปลที่สามารถสื่อความหมายที่เทียบเคียงได้กับความหมายของต้นฉบับ หากผู้แปลพบปัญหาในการพยายามรักษารูปแบบการเสนอความคิดเอาไว้แต่ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายได้เต็มที่ ผู้แปลควรแก้ปัญหามาโดยการเลือกการรักษาความหมายเอาไว้แล้วปรับรูปแบบตามความเหมาะสม นอกจากนี้ผู้แปลยังต้องคำนึงถึงการรักษารสของความหมายเดิมไว้ให้เป็นรสเดียวกันกับต้นฉบับด้วย (สิทธา พินิจภูวดล, 2542)

ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง **คนตัวจิ๋ว** หรือ **The Borrowers** เขียนโดย แมรี นอร์ตัน และแปลเป็นภาษาไทยโดย สุทธิ โสกา โดยเป็นวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลเหรียญคาร์เนกีจากสมาคมห้องสมุดของอังกฤษ ในปี ค.ศ.1952 และได้รับการคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 10 วรรณกรรมเยาวชนสำคัญที่สุดในรอบ 70 ปีของรางวัลเหรียญคาร์เนกี อีกทั้งยังมีการนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์และภาพยนตร์ชุดทางโทรทัศน์มาแล้วหลายครั้ง

สำหรับการวิเคราะห์งานแปลนั้นผู้วิจัยได้นำหลักการปรับบทแปลของ สัตยฉวี สายบัว (2550) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งออกเป็น สอง ระดับ คือ การปรับระดับคำ และการปรับระดับโครงสร้างของภาษา โดยการปรับบทแปลในระดับคำ ประกอบด้วย 1) การเติมคำอธิบาย 2) การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ 3) การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงสิ่งเฉพาะกว่า 4) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ 5) การตัดคำหรือสรวนทิ้งไป และในส่วนของ การปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษา ประกอบด้วย 1) ระดับเสียง 2) ระดับโครงสร้างของคำ 3) ระดับประโยค (การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี การเปลี่ยนจากประโยคเป็นวลีหรือวลีเป็นประโยค การปรับการใช้ปฏิเสธ การปรับการใช้กรรตุวาทกและกรรมวาทก การเพิ่มและละคำในประโยค)

ในส่วนของกลวิธีการแปลที่ใช้ประกอบด้วยสองลักษณะด้วยกันคือ 1) การแปลแบบตรงตัว (**literal translation**) เป็นการแปลที่พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดของต้นฉบับไว้ในฉบับแปลให้มากที่สุด และ 2) การแปลแบบเอาความ (**free translation**) เป็นการแปลที่ผู้แปลถ่ายทอดเนื้อความจากภาษาต้นฉบับเป็นภาษาฉบับแปลโดยปรับเปลี่ยนรูปแบบเสียใหม่ และการเรียงลำดับความคิดอาจไม่เหมือนกับในต้นฉบับ โดยคำนึงถึงความหมายและความเข้าใจสำคัญกว่าอย่างอื่น เพื่อแก้ปัญหาผู้อ่านไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดพลาด

วัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์ประเภทของการปรับทบทแปลและกลวิธีการแปลต่างๆ ที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง **คนตัวจิ๋ว (The Borrowers)**

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในส่วนนี้เป็นการวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหาทางภาษาเพื่อศึกษาถึงวิธีการปรับทบทแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “คนตัวจิ๋ว” ที่นำมาใช้ในฉบับแปลภาษาไทยจำนวน 20 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกแบบสุ่ม เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายและครอบคลุมตามทฤษฎีหลักการแปลของ ศัญฉวี สายบัว (2550) ซึ่งยึดถือเป็นแนวทางเพื่อทำการวิเคราะห์ลักษณะต่างๆ ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนในการทำดำเนินงานวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแปลจากหนังสือ ตำรา และทฤษฎีต่างๆ โดยจำแนกออกเป็นหัวข้อ ความหมายของการแปล หลักทั่วไปในการแปล กระบวนการแปล กลวิธีการแปล การแปลวรรณกรรม การปรับทบทแปล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการกำหนดกรอบลักษณะการปรับทบทแปลตามแนวทางที่ได้ศึกษาค้นคว้าจากศัญฉวี สายบัว (2550) แล้วทำการอ่านวรรณกรรมต้นฉบับและฉบับแปลเพื่อศึกษาเชิงลึกด้วยการสังเกตและเปรียบเทียบทบทแปลในเนื้อหาระหว่างต้นฉบับภาษาอังกฤษกับฉบับแปลภาษาไทย จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องตามกรอบของการศึกษาที่กำหนดไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลในส่วนของ การปรับทบทแปลจากฉบับแปล และรูปเทียบเคียงจากต้นฉบับทั้งหมด จากนั้น จึงได้วิเคราะห์และจำแนกตามประเภทย่อยของการปรับทบทแปลสองระดับ ได้แก่ การปรับทบทแปลในระดับคำ และการปรับทบทแปลในระดับ โครงสร้างภาษา

4. การสรุปและอภิปรายผลการศึกษาเชิงวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้สรุปผลโดยรวมของการศึกษาครั้งนี้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์การปรับทบทแปลที่ใช้ในภาษาฉบับแปลในแต่ละระดับ นำเสนอในรูปแบบของความถี่ของจำนวนครั้งที่พบ และยกตัวอย่างการปรับทบทแปลบางส่วนที่น่าสนใจ ซึ่งคัดเลือกมาจากการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้เพื่อประกอบการอธิบาย

ผลการศึกษา

จากการศึกษาการวิเคราะห์การปรับเปลี่ยนและกลวิธีการแปลในส่วนของข้อความที่เป็นตัวอย่างบทแปลภาษาไทยทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว จึงขอนำเสนอตัวอย่างการวิเคราะห์เนื้อหาบางส่วนที่น่าสนใจและสรุปผลของการศึกษา โดยแบ่งแยกตามประเภทการปรับเปลี่ยนต่างๆซึ่งเรียงลำดับตามความถี่จากจำนวนที่พบมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด ดังนี้

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อเปรียบเทียบระหว่างภาษาต้นฉบับ กับ ภาษาฉบับแปล
ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ

That evening she stood for hours on a stool under the chute in their kitchen, pretending she was practicing to get “a feeling” when really she was listening to Mrs.Driver’s conversation with Cramfurl. All she leaned was that Mrs.Driver’s feet killing her, and that it was a pity that she hadn’t given in her notice last May, and would Cramfurl have another drop, considering there was more in the cellar than anyone would drink in her lifetime, and if they thought she was going to clean the first-floor windows singlehanded they had better think again. (page 101)

ฉบับแปล

คืนนั้นแอเรียตตีป็นจีนไปยืนบนม้านั่งในครัวใกล้ช่องส่งของเพื่อฝึกหา ‘ความรู้สึกเวลามีคนมา’ อยู่นานเป็นชั่วโมงๆ ที่จริงเธอสร้างทำเช่นนั้นเพราะอยากได้ยีนนางใครเวอร์พูดกับแคกรมเฟิร์ลต่างหาก เธอได้ยีนแต่เพียงว่านางใครเวอร์เจ็บเท้า ถ้ารู้อย่างนี้ก็จะขอลาหยุดเสียตั้งแต่เดือนพฤษภาคมน่าจะดี แคกรมเฟิร์ลจะเดิมเหล้าอีกหน่อยไหม เหล้าในห้องใต้ถุนยังมีอีกถมไป จนയാตายก็ไม่มีทางดื่มหมด และถ้าใครคิดว่านางจะล้างหน้าต่างชั้นบนลำพังคนเดียวละก็ เมินเสียเถอะ (หน้า 114)

การวิเคราะห์

ในตัวอย่างนี้ ผู้แปลได้ใช้การปรับบทแปลระดับคำ ประเภทการใช้วลีแทนคำ คือคำว่า “chute” ซึ่งมีความหมายตามพจนานุกรมว่า “ช่องหรือทางลงที่คนหรือสิ่งของสามารถเลื่อนไหลผ่านได้ เช่น ช่องที่เอาไว้ส่งผ้าหรือเอาไว้ส่งขยะจากชั้นบนลงมาชั้นล่าง” แต่ในภาษาฉบับแปลไม่มีคำที่สามารถนำมาใช้ได้ตรงตามความหมายนั้นได้เพียงคำเดียว ผู้แปลจึงใช้วลี “ช่องส่งของ” แทนคำที่เป็นปัญหา เพื่อให้สามารถสื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ

นอกจากนี้ มีการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษา ประเภทโครงสร้างของคำ ดังจะเห็นได้จากภาษาต้นฉบับ “hours” มีการเติม “s” เข้าไปข้างท้ายคำว่า “hour” เพื่อแสดงความเป็นพหูพจน์ สำหรับภาษาฉบับแปลนั้น มีการใช้ไม้มกแทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้น ซึ่งคำซ้ำที่ซ้ำ

คำนามเพื่อแสดงความเป็นพหูพจน์ว่านามนั้นมีจำนวนมากกว่าหนึ่ง ดังนั้น ผู้แปลจึงใช้คำว่า “ชั่วโมงๆ” เพื่อบอกพจน์ของคำในภาษาต้นฉบับ

ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษา พบประเภทการเพิ่มคำในประโยค ดังเช่น ข้อความ “...*there was more in the cellar...*” ซึ่งมีความหมายว่า “มีอีกมากในห้องใต้ดิน” หากผู้แปลถอดความตามต้นฉบับอาจทำให้ผู้อ่านสับสน ดังนั้นผู้แปลจึงปรับภาษาฉบับแปลเป็น “เหล่าในห้องใต้ดินยังมีอีกถมไป” โดยเพิ่มคำว่า “เหล่า” ลงในภาษาฉบับแปลเพื่อให้ความหมายในประโยคมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ

There was no sound but the steady tick of the clock and occasionally that shuffle or whisper which might be wind, but which, as he knew, was the sound of the house itself – the sigh of the tired floors and the ache of knotted wood. So quiet it was that at last he found courage to move and to tiptoe down the staircase and along the kitchen passage. He listened awhile outside the baize door, and at length, very gently, he pushed it open. (page 146)

ฉบับแปล

ไม่มีเสียงอื่นใดนอกจากเสียงนาฬิกาเดินดังตึก-ตึก สม่่าเสมอ และเสียงเอี้ยดอ้าด เสียงเหมือนกระซิบ ซึ่งอาจจะเป็นเสียงลม เป็นเสียงพื้นกระดานลั่น เสียงไม้เก่าแยกตัวออกจากกัน

เงียบเหลือเกิน จนในที่สุดเขารวบรวมความกล้าพอที่จะเดินเขย่งปลายเท้าไปที่บันได แล้วเดินไปตามทางสู่ห้องครัว หยุดเงี้ยวหึ่งตรงหน้าประตูที่มีม่านจิ้ง รอยอยู่ครู่หนึ่ง แล้วจึงผลักให้เปิดออกเบาๆ (หน้า 161-162)

การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ปรับบทแปลในตัวอย่างนี้ มีการปรับบทแปลระดับโครงสร้างในระดับประโยค ประเภทการปรับการใช้ปฏิเสธ จากต้นฉบับ “There was no sound...” และภาษาฉบับแปล “ไม่มีเสียงอื่นใด....” จะเห็นได้ว่ารูปปฏิเสธของภาษาต้นฉบับสามารถใช้คำนาม

“sound” ต่อท้าย “no” ได้เลย แต่ในภาษาฉบับแปล ผู้แปลเติมคำกริยาคือคำว่า “มี” ต่อท้าย คำว่า “ไม่” เนื่องจากรูปปฏิเสธในภาษาไทยคือ “ไม่+คำกริยา

ถัดมาคือการปรับบทแปลระดับคำ ประเภทการเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ ดังเช่นข้อความจากในภาษาฉบับแปล “หยุดเสียหูฟังตรงหน้าประตูที่มีม่านจึง รออยู่ครู่หนึ่ง แล้ว จึงผลักให้เปิดออกเบาๆ” ผู้แปลเติมคำว่า “แล้ว” เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิด ต่างๆ และทำให้ภาษาฉบับแปลมีความต่อเนื่อง ลื่นไหล และดูเป็นธรรมชาติมากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบการปรับบทแปลระดับโครงสร้างในระดับประโยค ประเภทการปรับ ระเบียบวิธีเรียงคำในประโยค ดังเช่นข้อความ “very gently, he pushed it open” ผู้ แปลนำส่วนขยายคือคำว่า “very gently” มาวางไว้หลังคำหลักคือคำว่า “open” เพื่อให้ ถูกต้องตามไวยากรณ์ภาษาไทยที่จะต้องวางส่วนขยายไว้หลังคำหลักเสมอ

1. การปรับบทแปลระดับคำ

1.1 การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ พบมากที่สุด คือ 8 ครั้ง ยกตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ “onion ring”

ฉบับแปล “หอมหัวใหญ่ที่หั่นเป็นแว่น”

เนื่องจาก *onion ring* ไม่ใช่อาหารในสังคมไทย หากแปลตรงตัวจะหมายถึง วงหัวหอม ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจความหมาย และในสังคมไทยจะเรียกสิ่งกลมๆที่ตัดออกตาม ขวางเป็นชิ้นบางๆว่า “แว่น” ดังนั้น ผู้แปลจึงขยายคำว่า “onion ring” เป็นวลี “หอมหัวใหญ่ที่หั่นเป็นแว่น” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นเพราะเป็นภาษาที่คุ้นเคย

1.2 การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า พบ มากเป็นอันดับที่ 2 คือ 6 ครั้ง ดังตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ “jerseys”

ฉบับแปล “เสื้อ”

คำว่า *jerseys* หมายถึงเสื้อถักที่ทำจากขนแกะหรือผ้าฝ้าย แขนยาวและไม่มี กระดุม แต่จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แปลได้แปลเป็นคำว่า “เสื้อ” ซึ่งมีความหมายที่กว้างและ ครอบคลุม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายกว่า

1.3 การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป พบมากเป็นอันดับที่ 3 คือ 5 ครั้ง ดังตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ “Mrs. May was old, her joint were stiff, and she was not strict exactly...”

ฉบับแปล “นางเมย์แก่แล้ว เป็นโรคปวดเมื่อยตามข้อ นางไม่ใช่คนเข้มงวด”

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าผู้แปลตัดคำว่า “*exactly*” ทิ้งไป เนื่องจากความหมายของประโยคฉบับแปล “นางไม่ใช่คนเข้มงวด” สามารถสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วนเพียงพอแล้ว การตัดคำดังกล่าวไม่ทำให้สาระสำคัญข้อค้นฉบับเสียไป อีกทั้งยังส่งผลให้ประโยคกระชับขึ้น

2. การปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษา

2.1 การปรับระดับระดับโครงสร้างของคำ พบมาก ที่สุด คือ 8 ครั้ง ดังตัวอย่าง

ต้นฉบับ “*Arrietty had watched her father use his pin...*”

ฉบับแปล “*แอเรียตตี้เคยเห็นพ่อขว้างเข็มขึ้นไป...*”

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าประโยคนี้เป็นรูปของอดีต (past perfect tense) บ่งบอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและจบลงแล้วในอดีต เนื่องจากไวยากรณ์ภาษาอังกฤษกับภาษาไทย แตกต่างกันในเรื่องกาล เพราะคำกริยาในภาษาอังกฤษสามารถบอกเวลาที่กริยานั้นเกิดขึ้นได้ ดังเช่นการเติม ed ท้ายกริยา watch เพื่อผันกริยาให้เป็นอดีต แต่คำกริยาในภาษาไทยไม่สามารถผันกริยาให้เป็นอดีตได้ ดังนั้น ในฉบับแปล ผู้แปลจึงใช้คำว่า “เคย” เพื่อสื่อความ หมายถึงเรื่องราวในอดีตที่ผ่านมาแล้ว

2.2 การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค พบมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 คือ 7 ครั้ง ดังตัวอย่าง

ต้นฉบับ “*she felt, creeping up from her toes, a glow of happiness like a glow of warmth*”

ฉบับแปล “*เธอรู้สึกถึงความอบอุ่นอันแสนสุขที่แผ่ซ่านมาจากปลายเท้า*”

จากประโยคข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาษาฉบับแปลมีการสลับตำแหน่งของคำในประโยคและปรับเรียงใหม่เพื่อให้ภาษาฉบับแปลราบรื่นและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทย

2. 3 การเพิ่มและละคำในประโยค พบมากที่สุดเป็นอันดับที่ 3 คือ 6 ครั้ง ดังตัวอย่าง

ต้นฉบับ “*you could never run under the floor: you walked, you stooped, you crawled - but you never ran.*”

ฉบับแปล “*เวลาอยู่ใต้พื้นดิน วิ่งไม่ได้ ใต้แต่เดิน ก้มตัวคลาน ไม่ใช่วิ่ง!*”

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แปลได้ละประธานของประโยคคือคำว่า “you” เอาไว้ เพื่อช่วยลดความเยิ่นเย้อและความซ้ำซ้อนในประโยคโดยไม่ขัดกับหลักไวยากรณ์พื้นฐานภาษาไทย

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง คนตัวจิ๋ว ทำให้ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลได้มีการปรับบทแปลทั้งหมด 2 ระดับ ซึ่งตรงตามหลักเกณฑ์ของ สัจฉริ สายบัว (2550) การปรับบทแปลระดับแรกคือ การปรับบทแปลระดับคำ ประเภทการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ ซึ่งพบมาก

ที่สุด อาจเป็นเพราะการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เป็นวิธีหนึ่งในการแก้ปัญหาเรื่องไม่มีคำศัพท์ เทียบเคียง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภิกา ยิ้มละมัย (2543) ซึ่งพบว่าอุปสรรคสำคัญในการสื่อความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง คือ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละวัฒนธรรมจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว อีกทั้งการตีความวัฒนธรรมนั้นๆ ผ่านการถ่ายทอดด้วยการแปล อาจเกิดความคลาดเคลื่อน เพราะความหมายของคำในภาษาหนึ่งไม่สามารถแทนที่ได้ด้วยคำในอีกภาษาหนึ่งโดยครบถ้วนสมบูรณ์ หากไม่สามารถหาคำมาแทนคำในต้นฉบับได้ ผู้แปลจะใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เพื่อถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามต้นฉบับ โดยอธิบายความอย่างชัดเจนและสอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่องและบริบทของเหตุการณ์ (ปาริชาติ ญาณวารี, 2544)

อีกประเด็นที่พบรองลงมา คือ การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า อาจเป็นเพราะความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรมทำให้คำบางคำในภาษาต้นฉบับไม่เป็นที่รู้จักในสังคมภาษาฉบับแปล จึงต้องใช้คำกว้างเพื่อให้เนื้อหากระชับ อ่านแล้วเข้าใจง่าย และยังคงไว้ซึ่งอรรถรส ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยของศรีัญญา พานิจจะ (2557) ที่พบว่า การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่าเนื่องจากสังคมภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลมีความแตกต่างกัน คำในต้นฉบับที่มีความหมายอ้างอิงถึงบางสิ่งนั้นไม่เป็นที่รู้จักในสังคมของภาษาฉบับแปล จึงต้องมีการใช้คำกว้างขึ้นเพื่อสื่อให้ผู้อ่านภาษาฉบับแปลเข้าใจได้ง่ายขึ้น

การปรับบทแปลระดับที่สอง คือ การปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษา พบประเภทการปรับระดับโครงสร้างของคำมากที่สุด เนื่องจากแต่ละภาษามีโครงสร้างของคำที่อาจจะแตกต่างกัน ดังนั้น ในการปรับบทแปล ผู้แปลจึงต้องปรับระดับโครงสร้างของคำเพื่อให้ได้ลักษณะภาษาที่เหมาะสมกับบริบทและไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาฉบับแปล เนื่องจากโครงสร้างของคำของแต่ละภาษามีทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน และอาจเป็นปัญหาในการแปลมี 2 ประการคือ ด้านคุณสมบัติและการทำงานของคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยค ความแตกต่างในด้านการประกอบคำด้วยหน่วยเสียงหรือหน่วยคำพิเศษเพื่อบอกความหมายเพิ่มเติมในด้านเพศ พจน์ กาล และด้านอื่นๆ อีก ฉะนั้น เมื่อผู้แปลถ่ายทอดความหมายของคำในต้นฉบับเป็นคำในภาษาฉบับแปล ผู้แปลอาจจะเปลี่ยน โครงสร้างของคำใหม่ โดยยึดหลักความเหมาะสมและถูกต้องกับไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปล และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ (สัญฉวี สายบัว, 2550: 71)

อีกประเด็นที่พบรองลงมา คือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค จากการศึกษาพบว่าผู้แปลปรับบทแปลด้วยวิธีนี้เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับโครงสร้างไวยากรณ์

ภาษาไทย หากแปลตามตัวอักษรจะทำให้ผู้อ่านสับสนหรือไม่เข้าใจเนื้อหาอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กนิษฐ์ ดีหนอ (2546) ที่พบว่าผู้แปลใช้การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยค หรือวลีเพื่อต้องการลดปัญหาอันเกิดจากความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา และเพื่อให้การเรียงลำดับคำในประโยคเป็นไปตามโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาไทย โดยที่ผู้อ่านยังคงได้รับความบันเทิงในฉบับแปลเช่นเดียวกับผู้อ่านต้นฉบับ

ส่วนเรื่องกลวิธีการแปลนั้น ผู้แปลใช้การแปลแบบตรงตัวเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้ประพันธ์ได้จัดเรียงรูปแบบความคิดไว้อย่างดีแล้วในต้นฉบับซึ่งเป็นวรรณกรรมเยาวชน รวมถึงเลือกใช้คำศัพท์ที่ไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้แปลสามารถจัดเรียงคำในประโยคแบบเดียวกับต้นฉบับได้ โดยยังคงความเป็นธรรมชาติ อ่านแล้วรื่นหู และไม่ขัดกับบรรยากาศของเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภารัตน์ คงนันทะ (2546) ที่พบว่า การเลือกใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวก็เพื่อให้เหมาะสมกับประเภทของงานแปลวรรณกรรมเยาวชน ซึ่งต้องถ่ายทอดความหมายและรูปแบบให้ตรงกับต้นฉบับมากที่สุด นอกจากนี้ ยังพบว่าในบางตัวอย่างจะมีกลวิธีการแปลมากกว่าหนึ่งประเภท เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจเนื้อหาของต้นฉบับได้อย่างชัดเจน และเป็นเพราะผู้แปลให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม สังคมความเป็นอยู่ และทัศนคติที่แตกต่างกัน หากใช้กลวิธีการแปลเพียงวิธีเดียวอาจทำให้งานแปลขาดอรรถรสตามที่ผู้ประพันธ์ต้นฉบับต้องการและไม่สามารถสื่ออารมณ์ไปถึงผู้อ่านได้ ทำให้ได้งานแปลที่ไม่มีคุณภาพ

บทสรุป

การศึกษาในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษาประเภทของการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลของวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง **คนตัวจิ๋ว (The Borrowers)** เขียนโดย แมรี นอร์ตัน แปลโดย สุทธิ โสภา โดยใช้หลักเกณฑ์การปรับบทแปลของ สัจฉลวี สายบัว (2550) เป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์ จึงสามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า การปรับบทแปลในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ และการปรับบทแปลในระดับโครงสร้างภาษาที่พบมากที่สุดคือ การปรับระดับโครงสร้างของคำ นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาการปรับบทแปลในงานประพันธ์เรื่องอื่นๆของ แมรี นอร์ตัน ที่แปลโดยนักแปลท่านอื่น เพื่อศึกษาความหลากหลายในการปรับบทแปลที่แตกต่างกันของผู้แปล
2. ควรมีการศึกษาการปรับบทแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่องอื่นๆของ สุทธิ โสภา เพื่อเปรียบเทียบว่าผู้แปลใช้การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลในลักษณะใด

3. ควรมีการศึกษาการปรับบทแปลในงานแปลด้านอื่นๆ เช่น สารคดี บทภาพยนตร์ บทความวิชาการ โดยนำกรอบความคิดการปรับบทแปลของ สัจฉวิ สายบัว มาวิเคราะห์ เพื่อคุณลักษณะความแตกต่างของภาษาที่ใช้ในงานแปลนั้นๆ

4. ควรมีการศึกษาการปรับบทแปลเรื่อง **คนตัวจิ๋ว (The Borrowers)** ในด้านอื่นๆ เช่น โครงสร้างไวยากรณ์ การใช้สรรพนาม วิสามานยนาม

บรรณานุกรม

- กนิษฐ ดิहनอ. 2546. “กลวิธีการแปลวรรณกรรมฉบับตีพิมพ์สองภาษา เรื่องผจญภัยทุ่งกว้างของแม้นมาส ชวลิต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปาริชาติ ญาณวารี. 2544. “กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชนของแมกไม้ เรื่อง ซีลาร้ายที่สุดและ น่องเล็กยังร้ายอยู่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- แมรี นอร์ตัน. 2545. คนตัวจิ๋ว. แปลโดย สุทธิ โสภา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผีเสื้อ.
- ศรีัญญา พานิจจะ และ นครเทพ ทิพยศุภราษฎร์. 2557. การศึกษาเชิงวิเคราะห์ การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลเรื่องสั้นเรื่อง "เจ้าของห้องเช่า". บทความนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 คณะนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี.
- ศุภิกา ยัมละมัย. 2543. “กระบวนการ กลวิธี และการแก้ปัญหาในการแปลเรื่องสั้นเรื่อง เดอะฟิลิแกน เป็นภาษาไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สัจฉวิ สายบัว. 2550. หลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลิตธา พินิจภูวดล. 2542. คู่มือนักแปลอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- สุดารัตน์ กงนันทะ. 2546. “กระบวนการแปลวรรณกรรมเยาวชนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย: กรณีศึกษาเรื่อง Bill’s New Frock ของ Anne Fine.” สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุพรรณิ ปิ่นมณี. 2548. การแปลขั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Norton, Mary. 1981. **The Borrowers**. New York: Houghton Mifflin Harcourt.